

Lidt om Stakroge Genbrugsplads historie !

Beboerne i Stakroge har siden 1991 selv taget ansvar for håndteringen af deres affald og driver en privat genbrugsplads, Stakroge Genbrug på Hovenvej, hvor byens ca. 200 husstande er tilmeldt.

Det er helt unikt, at der i en kommune er en brugerejet og brugerstyret, lokal genbrugsplads og her er Stakroges måske landets eneste.

Ideen startede, da den daværende Aaskov kommune lavede en omfattende ændring af affaldsplanen, hvorved kommunens affald skulle samles i Kibæk og Sdr. Felding. Der var kommet nye miljøregler og der var ved at komme meget mere gang i affaldssorteringen.

Borgerne i Stakroge havde indtil da benyttet containerpladsen ved rensningsanlægget i byen, og kommunens hensigt var, at pladsen skulle lukkes og borgerne skulle benytte genbrugspladsen i Sdr. Felding. Kommunen ville dog 4 gange om året midlertidigt opstilles en container til haveaffald.

I Stakroge var man ikke tilfreds med tilbuddet, hvorfor Stakroge Borgerforening kom i dialog med Aaskov Kommune og fik en aftale, hvor borgerne fik mulighed for at lave en lokal ordning.

Der blev lavet en plan, hvor beboerne fortsat kunne benytte containerpladsen, blot den blev indhegnet og der skulle foretages en opdeling af affaldet i fraktioner, som på de kommunale pladser. Man fik endda overtalt kommunen til at give den lille grusvej navnet Miljøkrogen. Det var en flot gestus, som de lokale lagde mærke til og nærmest blev et symbol på kommunens velvilje.

Driften skulle selvfinansieres, så kommunen ikke fik udgifter ud over hvad det ville koste med 4 containere om året, som var det oprindelige tilbud til Stakroge. Nye husstande skulle ved tilmeldingen betale grundbeløbet til Aaskov Kommune, så alle der senere skulle ønske det, kunne komme tilbage under den kommunale ordning uden at skulle betale igen.

Ordnningen skulle være frivillig for grundejerne og farligt affald skulle fortsat afleveres på den kommunale modtagerplads. Ildsjælene i borgerforeningen, med Aage Jensen som formand fik en god og fornuftig ordning med teknisk forvaltning og med en enig kommunalbestyrelse.

Aaskov Kommune tilbød at opkræve brugerbetalingen sammen med ejendomsskatten og Stakroge skulle bortskaffe affaldet gennem godkendte virksomheder.

Driften af pladsen og sorteringen gik godt og der blev lagt mange kræfter i at fremme sorteringen.

Opgaven viste sig at blive så omfattende, at containerpladsen blev for trang. De ivrige borgere lavede en ny plan og oprettede Stakroge Genbrug som en selvstændig forening, så den ikke længere var underlagt borgerforeningen. Der blev valgt bestyrelse med Ivan Kjær som formand og efter nogle overvejelser erhvervede man en stor erhvervsgrund på Hovenvej. Her blev den nuværende genbrugsplads etableret med alle de nødvendige faciliteter. Pladsen drives i dag som lignende kommunale pladser, dog uden mulighed for at aflevere farligt affald.

Da Ivan Kjær flyttede fra byen blev han afløst af Ernst Thomsen, som var formand i en årrække.

Der er løbende stillet ændrede og større krav til godkendelse af genbrugspladser og Stakroge Genbrug har hele tiden taget udfordringen op for at kunne leve op til kravene. Senest er der her i 2013 bygget en hal på 270 km. så affald og aflæsning af affald kan foregå under tag og man undgår nedsivning af regnvand fra containerne.

Ved kommunesammenlægning skulle den lokale ordning i Stakroge også indpasses i Herning Kommunes affaldsplan, der for en stor del er baseret på en afhentningsordning, hvor man i Stakroge har valgt en bringeordning.

Man har valgt at lave et system, hvor brugerne selv bringer det sorterede affald til pladsen. Ordningen er valgt, da man jo netop ønsker kort afstand til genbrugspladsen, så beboerne hele tiden kan komme af med affaldet og sparer køreturen til den kommunale plads.

Det er målet at få alt affald afleveret på en kontrolleret plads, så naturen skånes og genbruget øges. Det skulle også resultere i, at Stakroge skulle fremstå ryddeligt.

I dag bliver specialaffald og aviser og blade afhentet hos borgerne gennem kommunens afhentningssystem. Det har påvirket økonomien og driften på genbrugspladsen, da nogle af indtægterne er forsvundet og kommunen har overtaget en større andel af brugernes betaling til dækning af udgifterne. Det har givet anledning til, at man i Stakroge er mere opmærksom på sorteringen for at opnå renere fraktioner, så der går endnu mere til genbrug og der kan opnås bedre priser.

Stakroge Genbrug har altid gennem årene taget udfordringerne op og har på flere områder været forud for udviklingen. Der blev tilbudt kompostbeholdere for at fremme genbruget af køkken- og haveaffald og borgerne blev tilbudt en henteordning, hvor man to gange om året og lejlighedsvis kunne få hentet kasseret indbo m.m. på bopælen.

Aaskov Kommune kopierede den miljørigtige ordning med hjemmekomposteringen, og valgte den samme model af beholdere og indførte tilbuddet i hele kommunen. Herning kommune har nu indført en afhentningsordning af storskrald, meget lig den der blev indført i Stakroge i 1991. Herning kommune tilbyder brugerne 4 afhentninger om året, hvorfor det kan ske, at borgerne må opbevare f. eks. møbler og hårde hvidevarer i nogen tid, inden det kan afhentes.

Miljø og nærmiljø.

Borgerne i Stakroge har meget glæde af, at genbrugspladsen ligger i byen. Pladsen benyttes flittigt og det har gavnet genbrugstanken og mange vælger lige at komme forbi med ugens affald.

I et lokalsamfund uden dagligvarebutik finder borgerne ofte alternative mødesteder for at drøfte ting der rører sig i lokalsamfundet og her er genbrugspladsen blevet en del.

Der er en god kontakt imellem pladsens hjælpere og dem, der kommer på pladsen og der er ingen bebrejdede kommentarer, hvis en bruger finder noget, som han kan bruge. Det bliver betragtet som rigtig genbrug, når et barn finder nogle barnevognshjul og lidt træ for at lave en sæbekassebil og der følger helt sikkert gode råd med på vejen. Det er nok heller ikke til at komme uden om en historie

fra om dengang, der blev lavet rigtige sæbekassebiler.

Pladsen bliver passet af 20 frivillige passere, der på skift er der i åbningstiden og derudover er behjælpelig med praktiske gøremål. Arbejdet er frivilligt og ulønnet og mange har været aktive siden den første genbrugsplads blev etableret. Der bliver efter behov afholdt orienteringsmøder vedrørende sorteringen og en gang om året indbyder genbrugsforeningen passerne til et kulturelt arrangement som erkendelse for indsatsen.

I dag er der også kvindelige passere, men gennem årene er pladsen for det meste blevet passet af mænd. Men mange husker stadig Asta Laustsen, der var en af ildsjælene. Hun var med helt fra starten og var aktiv i mange år og var med til at sætte sit præg på projektet. Asta kommenterede flittigt borgernes manglende ordenssans og det var hende meget magtpåliggende, at genbrugspladsen i Stakroge skulle være landets pæneste.

I januar måned blev der holdt rejsegilde på en ny hal og nogle af de frivillige hjælpere har været beskæftiget med opførelsen. Det er foreløbig det seneste resultatet af gode drøftelser med miljøafdelingen i Herning Kommune for at sikre en fortsat godkendelse af pladsen mange år fremover.

Økonomien.

Herning Kommune opkræver brugerbetalingen for Stakroge Genbrug på samme måde som lokale vandværker opkræver betalingen fra brugerne.

Da erhvervsgrunden på Hovenvej blev erhvervet, blev der aftalt en 3 årig betalingsaftale med sælgeren. Foreningen var ny og man ville ikke optage lån. Andre investeringer som etablering af hegn, vej og belægning på pladsen, haller og pappresser er betalt af det løbende driftoverskud og der er stadig penge i kassen.

Formand Kim Andreasen fortæller, at Stakroge Genbrug herefter opfylder alle miljøkrav, så den fortsatte drift er sikret. Nu bliver der sat focus på sorteringen og det overvejes, om der skal foregå en yderligere opdeling af affaldet. Det afhænger meget af pris og afsætningsmuligheder, da der skal være overensstemmelse med økonomi og miljø. Hos os går miljø og fornuft fint hånd i hånd.

Der er indimellem eksempler på, at affald transporteres urimeligt langt bort for at blive endelig bortskaffet eller genbrugt. Det er forhold vi vil se nærmere på i den kommende tid.

Vi er inde i en god periode med gode resultater. Der er en positiv dialog med de kommunale myndigheder og vi har gode forhåbninger om den fremtidige drift af vor lokale genbrugsplads.

Vi fortsætter det gode arbejde, som startede for mange år siden og vi glæder os over, at alle husstande stadig er med i ordningen. Det er særdeles positivt, at der stadig er frivillige, der tager en tårn i bestyrelse og som frivillige hjælpere, slutter Kim Andreasen.